

”Jag hittade på en liten stege av ståltråd och så blev jag rik på den”

Av Maria Sundström

Nisse Strinning är främst berömd genom Stringhyllan som han skapade tillsammans med sin fru Kajsa 1949, för en tävling om en ny bokhylla.

Nisse Strinning är född 1917 i Kramfors. Han växte upp i Örnsköldsvik och tog studenten i Sundsvall. Kajsa Strinning, född Svanholm 1920, kommer från Ytterlännäs, Kramfors. De träffades på arkitektutbildningen på Kungliga Tekniska högskolan i Stockholm i början av 1940-talet.

Under många år samarbetade paret om sina produkter. ”Min hustru Kajsa var med hela tiden vid utvecklingen av de grejer jag gjorde vid sidan av studierna och sedan som fritidsjobb vid sidan av mina anställningar. Det är klart att alla diskussioner vi förde, framförallt sedan vi 1944 hade gift oss och fått ett eget hem betydde mycket för utformningen av artiklarna. Hon hjälpte också till att göra ritningar som behövdes.”

När Kajsa beskriver deras samarbete lyfter hon fram diskhyllan som den mest nytänkande produkten. I deras samarbete var det Kajsa som ritade deras formidéer och visualiserade olika formprojekt. ”Nils var inte någon tecknare, men det var jag”.

Villan i Schweiz var ett projekt som ritades gemensamt och stod färdig 1966. Kajsa beskriver hur de ritade huset exakt symmetriskt, filade från varsitt håll och befann sig åter i gruffet som samarbetet tidigare stupat på. ”Det fattar du väl att det inte går...”

Samarbetet var en ständigt pågående diskussion där de båda makarnas starka formspråk smälte samman. Kajsa var med andra ord en jämbördig part som formgivare av Strinnings produktion från och med 1944 och fram till och slutet av sextiotalet. Som ägare och i driften av företaget var hon aktiv även långt senare. Man kan bara spekulera vad som gjort att man bara förknippar Nisse med Stringhyllan.

Stringbokhyllan består av plastade ståltrådkonsoler på vilka hyllplanen vilar. Men idén med de plastade trådarna kom Strinnings på för en helt annan produkt, ett diskstall som ritades redan under studietiden. Diskstället som döptes till *Elfa*, blev mycket populärt och var sedan utgångspunkt när de skapade den berömda Stringhyllan.

1949 utlyste Bonniers folkbibliotek och dåvarande Svensk Slöjdförening en tävling om ett nytt och enkelt bokhyllesystem. Nisse och Kajsa deltog med sin Stringhylla. Bidraget lämnades in med ett förbehåll från Strinnings sida. Om konstruktionen vann och den sattes i serieproduktion, skulle det utgå en royalty och inte stanna vid prissumman på 1 000 kronor. Hyllan vann och Bonniers erbjöd 15 öre per såld hyllgavel. Men innan Stringhyllan sattes i serieproduktion fanns två saker att åtgärda. Dels att distribuera Stringhyllan i platta paket, före Ikea men efter NK:s Trivaserie, dels att göra ena sidans hyllplanskrokar ledade med ett gångjärn.

Hur lyckas Strinnings slå så stort? Det är när femtiotalet tar form, vanorna, tekniken och den fria konsten är tre av de faktorer som har störst inflytande på möbelformens förändringar. Människorna fick ett friare umgänge med möblerna åren efter andra världskriget. Stringmöblerna fick också en enorm betydelse i återuppbyggandet av Tyskland efter kriget. Det återspeglas i den 1950-talsmiljö av ett vardagsrum på Deutsche Historisches Museum i Berlin, där Stringhyllan ingår i möblemanget.

Med början i Skandinavien och via Tyskland spreds Stringhyllan över hela världen. Under tiden växte Strings systemet med nya hyllsystem, bord, stolar, lampor och sängar, allt baserat på järntråd och rundjärn. Mot slutet av 1950-talet fick golvbokhyllorna även ett djupare hyllplan för hemmets nya modernitet, teven.

Stringhyllan är den svenska möbel som sålt mest i hela Europa men den är samtidigt den mest kopierade. Som mest fanns över 200 olika plagiat i tillverkning. Däremot är det inte Stringhyllan som är Strinnings mest sålda konstruktion. Det är Elfes trådback, som sitter i världens alla garderober och köksunderskåp. Trådbacken ritades till utställningen "Den befriade husmodern" i Stockholm 1952.

Hyllsystemen blev fler, större och mer avancerade under 1950- och 60-talen. Några producerades, men sålde dåligt. Andra sattes aldrig i produktion, en del kopierades av konkurrenter och annat fastnade i tillverkarkonkurser. Inga av Nisse Strinnings formgivna stolar blev framgångar och inte heller hans försök med spännbenet.

Ett avsteg från tråddesignen gjordes 1953 då Strinnings konstruerade en hylltyp med perforerade plåt-gavlar anpassade till originalhyllplanen. Plåthyllan blev kortvarig men samma gavlar i plexiglas sattes i produktion 1953 och fick namnet *Stringplex*. Den var dyr att tillverka och priset gjorde att tillverkningen lades ner efter något år. Idag hör plexihyllorna till de mest eftertraktade bland Stringhyllorna.

Tiden i Lausanne i Schweiz blev längre än vad de hade planerat. Bland annat för att makarna hade uppdrag i hela Europa, på möbelfabriker som Casala, Deutsche String, String-Seffle, Rossi di Albizzate, Thonet och Grythyttan Design AB.

Samarbetet med Grythyttans stålmöbler, som inleddes under senare delen av 1950-talet, resulterade i en mängd trädgårdsmöbler, bland annat stolarna Limbo (1972) och High Tech (1984). Idag finns stolen High Tech i nyproduktion.

Nisse Strinning hade som mål att knäcka sin egen "hylljäväl" med något bättre, en ständig tävling med sig själv som han aldrig lyckades med. Men trots att Strinning aldrig upprepade succén med den första Stringhyllan och produkterna han formgav tillsammans med Kajsa, lyckades han med det kanske svåraste av allt, att av en enkel idé skapa en svensk designklassiker som var billig. Den sista möbel han formgav gjordes också inom Stringfamiljen. *String Pocket* från 2005 blev en säljsuccé.

"Det samlade arbetsresultatet under ett formgivarliv är att endast 10–20 procent av det man sysslat med, formgivit och vidareutvecklat som finns i produktion. Formgivning betyder mycket mer än säljarbetet", sammanfattar Nisse Strinning sitt livsverk.